

De Hoactli, siue Toloactli, idest Aue sicca. Cap. LIII.

Avis est lacus Mexicani alumna, ternas spithamas à rostri ipsius acumine ad caudam postremam longa, ac gallinæ nostræ magnitudine, crura pedem vnum proluxa, rostrum cum vncia trientem, crassitudine verò pollicem, æquans, supernè id nigrum est, lateribus autem pallens, ac infernè nigrum, & subfuscum, oculi sunt magni, Iris lutea, & palpebræ rubæ, vertex plumis nigris tegitur, itemque cristà insigni, similiter nigra. Collum, venter, corpusque vniuersum candet, sed cauda cinerea est, velut, & alæ desuper, nam infernè sunt albidiores, superiores alarum partes virore quodam splendent, dorsum et si candidis tegatur plumis, pennis tamen nigris in virentem inclinanti- bus splendorem passim vestiri solet. Pedes qui in digitos fissi sunt, & crura quo- que pallefcunt, alba fascia circumcingitur caput à rostri exortu ad oculos vsque procedente. Lacus Mexicani Aduena est, vocaturque ab Hispanis Indigenis ve- lut & quædam aliæ Aues *Martinus Piscator*, ob piscium quibus alitur capturam, arundinetis educat sobolem, grauem infert morsum, ac grauem similiter edit vocem.

De Hoitzitziltototl seu Aue varia. Cap. LIV.

Habeur supra volumine 1. lib. 9. cap. 11. fol. 320.

De Hoitzitzilpapalotl. Cap. LV.

Similis est Hoitzitzilpapalotl Hoitzitzillin, vnde nomen, est autem Papilio- nis genus, cuius corpus oblongum est, ac definens in tenuitate, & transuer- sis quibusdam lineis aurei coloris distinctum, sed maculis nigris interlertis: ala- rum superiora eodem colore distincta sunt, sed inferiora rubescunt lineis haud ab- similibus discurrentibus transuersim: cætera Papilionum reliquo generi con- sona. Sunt & aliæ innumeræ apud nouam Hispaniam differentiæ non visis va- riatæ coloribus, pulcherrimæque, quarum nonnullas delineandas curauimus, vt essent velut quædam reliquarum indicia, describendas tamen nullas penè duximus, & quod nullius, præter spectabilem quandam naturam essent vsus, & quòd magna ex parte sibi ipsis mucuò assimilarentur.

De Hoilotl, siue Columba. Cap. LVI.

Columbæ species est Hoilotl, cui similis est magnitudine. murmure, & nu- trimento, venter tamen, pectusque teguntur plumis fuluis diluti colo- ris, inferiora caudæ cinereis, ac pariter alarum interna, superna omnia fusca sunt, ac maculis conspersa nigris, pedes, cruraque rubra, ac rostrum nigrum, frigidis viuit regionibus, syluestribusque, & fera habetur auis, dum canit colto videtur proferre, & ob hoc apud Panucenles huius obtinuit à cantu nomen.

De

De Hoauhtototl. Cap. LVII.

ITa vocata est, quòd apparere in his Regionibus consuefcet, à messe Tlaolli, proueniente iam Hoauhtli: maior est passere nostrate, pedibus, ac rostro, fu- fcis, cæteris coccineis, si tamen dempseris caput, dorsum, & alas, quæ viridi diluto tamen constant colore. Coturnicis penè more canit, edulis est, & alba caro, nec malum, ingratiue saporis præbet alimentum, sed tenerum, ac multis suauæ; includitur caueis, vesciturque frumento hispanico, & indico.

De Hoexotototl, seu Aue Saligna. Cap. LVIII.

Hoexotototl, seu Auis vocata Saligna, quoniam circa Salices magna ex par- te versatur, modica est, ac Passeris parui magnitudine, fusca, ac pallens promiscuè tota, pedibus, ac rostro nigris, tenero, ac grato alimento, nec cantu iniucundo, imitatur enim occentu nostros Cardueles, alitur Chian, & indico frumento in puluerem redactò. Aduena est huic Prouinciæ, statisque ad eam procedit temporibus, cum alibi educet sobolem.

De Huexolotl. Cap. LIX.

GAllus est Indicus, quem Gallipauonem quidam vocant, noruntque om- nes: reperiuntur alij syluestres, duplo domesticis maiores, duriore, & infuauiori alimonîa, cætera similes, qui interdum sagittis, interdum verò, tor- mentorum bellicorum vi solent interimi. Sunt & scæminæ, in supradicto ge- nere Cihuatotolin vocatæ, quæ maribus sunt viliores, etsi gratissimo atque salubri alimento, cedente tamen ei, quòd sumitur à nostratibus, ob humidita- tem & pinguedinem quandam nimiam, & naufeam mouentem aliquibus de- licatioris palati.

De Hoilotl. iterum. Cap. LX.

Sunt inter Columbas huius Orbis, quædam montanæ maximæ omnium, ac domesticis ferè pares, vergentes in colorem purpureum, candidis humeris, coccineo rostro ac pedibus, eduli, sed dura carne, & nutrimento parum iu- cundo. Sunt & aliæ etiam syluestres, coloris fului, sed tamen diluti, pedes tam- en ac rostrum rubefcentes, quibus vngues nigri sunt, humeri vero albi.

De Hoactzin altera. Cap. LXI.

Fvsca Auis est, Hispanicæ gallinæ circiter magnitudine, cuius oculi nigricat, cantus verò similis est vocatæ Calandriæ iucundus, ac sonorus; quin ho- mine conspecto videtur ridere, aut irridere eum: non mitescit, edulis est, quanquam nec tenera carne constet, nec bono sit expetibilis alimento.

De Hoitzilzatl. Cap. LXII.

ARdeæ species est miranda paruitatis, si cæteris sui generis comparetur, vix enim æquat Columbam, candidissima est, ac cæterarum Ardearum for- ma,

D 2

ma, rostro tamē purpureo, si eam partem excipias, quæ præest exortui: illa enim lutea est, pedibus pallidis, purpurascens cruribus, & vnguibus fuscis. Vescitur piscibus, quos in lacubus vbi versatur, altero ad se actos pede, rostro inuolare solet.

De Yztaetzonyayauhqui, seu Aue varij capitis. Cap. LXIII.

A Natis fera, palmipedisque species est, rostro nigro, mediocriter lato, vniuerso penē corpore candenti, nigro atque cinereo, sed circa collum, & caput purpureo, albo, cyaneo, viridi, ac ad solis repercussus, lapidis, vestisue heliotropiæ instar vario, atque paonino; palmæ, cruraque rubra sunt, alimentum verò quale ceterarum palustrium, lacui siquidem Mexicano aduena est: Illud minimè prætereundum, Anatis id genus non gradiri, sed natate velut, & Acitli, ceu lepus aquatilis, & vtrisque crura esse eodem modo, natatui tamen cōcessa, minimè ad incessum, vt quæ extremo adhærescant, & cōglutinentur corpori, velut Auibus monstrificis, & quæ fortasse cæteris alijs genitibus, à rerum natura raritate, & singulari fabrica minimè cedant.

De Colcanauhticioatl. Cap. LXIV.

A Natis syluestris genus est Colcanauhtli, fusca maiori ex parte supernè, & aliquantisper candens, infernè verò alba, & partim fusca præter alas, quæ infernè prorsus candidæ sunt. Caput est superiori parte nigrum, atque cinereum, sed in atrum præcipuè colorem inclinans, inferiori verò magis in cinereum, palmipes est, crura, ac pedes è pallido rubescunt, rostrum est supernè nigrum, infernè autem, ac circa latera fuluum, versatur iuxta stagnantes aquas & loca palustria.

De Quachichil. Cap. LXV.

A Vicula est Hoitzitzillin paulò maior infernè candicans, supernè verò virescens, etsi caput coccineis, quibusdam exornetur plumis, ac femora nigra, pedes ac rostrum nigra sunt. Viuit in frigidis regionibus, & cauea inclusa suauiter canit.

De Concanauhtli. Cap. LXVI.

G Enus est Anatis magnæ Lauanco nostrati similis, quam ob eam rem, non curauimus depingendam.

De Ytzquauhli seu Aquila nouaculæ. Cap. LXVII.

A Quila species est paulo Tlacoquauhli maior, acriorque, Aues enim magnas, & lepores ipsos persequitur, infestat, ac rapit, color est promiscuè pullus ac niger, candido, & fuluo quandoque permixtis: frigidis locis degit, ac raptu viuit.

De Yacapitzahoac Mare, seu Aue rostri mucronati. Cap. LXVIII.

A Natis syluestris species est, querquedula vocata paulo maior, rostro gracili, ac breui infernè fuluo, ac desuper nigro, cruribus planis, interna parte cinereis, externa vero nigris; digitis ternis diuisis inter se, sed tenuibus, latis, & ex albo nigrescentibus; caudam, aut nullam habet, aut breuissimam: interna corporis argentea sunt, superiora verò cum capite, & anteriori parte colli quibusdam licet plumis albis permixtis nigra, quod alis quoque vsuuenire solet, oculi nigri sunt, Iris rubra, reliqua vero natura, quæ Anatibus feris inesse consuevit.

De Yacatopil seu rostro sudis. Cap. LXIX.

A Vis est Yacatopil Columbi syluestris magnitudine, rostro quatuor digitos longo, tenui, pallidoque, sed magna ex parte nigro, cruribus luteis, pedibus eiusdem coloris in quaternos digitos diuisis; color vniuersi corporis, alarum, & caudæ ex albo, cinereo, nigro, & fusco permixtus est, sed inferiora simul cum cauda album magis participant, reliquæ verò partes, cæteris quos diximus præditæ sunt coloribus. Aduena ergo est huic Plagæ, & quo tempore ad eam se confert, ad lacum versatur Mexicanum; vescitur vermibus, & sapore constat, nutrimentoque aliarum syluestrium Anatum, nec tamen tergiuersari licet, in differentias earum quas vocant Gallinularum esse referendam.

De Yacatexotli, seu rostro cyaneo. Cap. LXX.

A Natis pene domesticæ constat Yacatexotli magnitudine, estque inter Anatas lacustres, & feras similiter adnumeranda; rostro consans lato, & circa extremum obrotundo, coloris supernè cyanei, infernè verò ex albo rubelescentis, candescentibus cruribus, è nigro, atque etiam palmis, pennarum superni corporis color fuluus est, inferni verò ex argenteo nigricat, alæ subtrus cinereæ sunt, superna vero parte nigræ, reliqua natura, quæ Anatibus lacustribus, & feris esse solet.

De Yxcuicuil, seu Oculo picto. Cap. LXXI.

P Asseris est magnitudine, & colore, præterquam quod superiores plumæ fulvæ magis videntur, & circa rostrum, caputque nigrescent nonnullæ, aliæ verò pallefcunt ex albo; edulis est eius caro, sed non satis boni aut grati alimenti; caueis inclusa iucundè canit, vermiculis, alijsque similibus ali solet, & in frigidis Regionibus versari.

De Yexixouhqui, seu Aue cyaneorum pedum. Cap. LXXII.

P Er similis est hæc Auis magnitudine, forma, colore, rostroque ei, quam apud Hispanos Toletanum Regnum incolentes *Andario* vocari est consueta, sed caput candicantibus regitur plumis, nec rostrum adeo est in superiorem partem contortum; iuxta lacus versatur Prouinciæ Mexicensis, ad quam singulis quibusque annis itato tempore diuertere solet.

De Yohaltecolotl, seu Bubone nocturno. Cap. LXXIII.

BVbonis species est frigidis proueniens Regionibus, nec tamen aurita, eadem magnitudine, & plumarum colore, quo Noctua circiter constans, sed caput multis plumis magnis, ac velut crispis flocco non dissimilibus amplificato.

De Yohoalcoachillin. Cap. LXXIV.

Tertia species est Fulicæ recentiorum, eademque constans magnitudine, forma, caluitie, & rostro; quanquam non parum distet colore, rostrum enim rubeum est, ac luteum propè extrema, plumæ infernè, ac circa collum, & caput purpureæ sunt, supernè verò ex pallido virescentes, cyaneæ, & fuluæ, frigidis autem viuut Regionibus.

De Yllamatototl, seu Aue vetula. Cap. LXXV.

Passeris nostrati similis est, magnitudine, forma, & colore, paulo tamen maior, cauda infernè fuluescente, ventre albo, pectoreque, & collo infernè ruffo, bono constat, & grato nutrimento.

De Yxamatzcaltototl, seu Aue candenti colore illita oculos.

Cap. LXXVI.

Magnitudine est, ac voce Passeris, colore subtus pallenti, circa alas verò, & caudam albo, capite fusco, sed partibus, quæ propinque oculis sunt candentibus, vnde nomen; pedes, rostrumque cyanei, exaturatique sunt coloris; edulis est, sed apud homines paulo sagacioris palati parum expetiti nutrimenti.

De Miacatototl, seu Aue Germinis Maizij. Cap. LXXVII.

Avicula est faris parua, ita nuncupata, quòd germinibus Maizij infidere soleat, ventre pallenti, ac reliquo corpore nigro, plumis tamen candentibus intersertis, alæ, caudaque infernè cinerea sunt, frigidis degit locis, ac bono constat alimento.

De Tempatlahoac altera, seu Aue lati rostri. Cap. LXXVIII.

de altera supra. Io. Fabr. fol. 697.

ANatis fera genus est Tempatlahoac domesticæ magnitudine, rostro lato, & longo, vndeque nigrante, lingua alba, cruribus, palmisque è pallido rubescentibus, collo, & capite viridibus, purpureis, & nigro splendentibus colore, adeoque paonino, aut gemmæ heliotropiæ; oculi nigri sunt, pallens iris, pectus candens, & reliquum corpus infernè fuluum, sed binis maculis iuxta caudam vtrinque candentibus insignitum, supernè autem semicirculis quibusdam in ambitu ex albo tendentibus in fuscum, intra verò è nigro in viridem splen-

splendentem, alæ initio cyaneæ sunt, mox candidæ, & tandem virenti micantes splendore, earumdem tamen extrema altero latere fulua sunt, altero verò fulgida, & viridia. Cauda desuper, subterque per ambitum candescit, cæterum infernè atra est, paonina verò supernè. Aduena est lacui Mexicano, & qualem alia lacustres Aues solent, præstat alimoniam. Hirundinem Indigenæ Hispani vocant.

De Mocotototl, seu Aue quæ alitur herba vocata Mocoqlitl.

Cap. LXXIX.

FVsca Auis est, pallido tamen colore permixto, pectus candet, ac subtrusa cauda, pedes, rostrumque coccinea sunt, & sturni magnitudo, canit suaviter, caueisque detinetur inclusa, vescitur massâ, ac maizio trito, gratoque & salubri constat alimento. Est & hæc Aduena Mexicano lacui, calidarumque Regionum alumna, altipetaque iucunda, & hilaris.

De Chietototl. Cap. LXXX.

Avis est Turdo visciuro nostrati, forma, & magnitudine similis, sed cinerea tota, si demas partes quæ circa ventrem postremû, & sub mento sunt, ubi candescunt penne: pedes sunt pulli, verum crura è pullo vergunt in candidû, rostrum incuruum, sed tenue, cuius superior pars, longior visitur inferna; in frigidis regionibus viuut, nec malo, ingratoque constat alimento.

De Nochtototl seu Aue. . . . Cap. LXXXI.

Avis vocata Nochtototl, seu ob colorem, seu ob pabulum, Hispanico passeris videtur par, forma, magnitudine, & colore, sed caput mentum, ac desuper exortus ipse caudæ coccineo colore tingitur, reliquum corpus, magna ex parte fusco, alias verò nigro, atque candenti: caueis solet includi, ac Carduelis nostrates imitari cantu.

De Nexhoitzillin, seu Hoitzillin cinereo. Cap. LXXXII.

Avicula est paruitatis visenda, rostro aliquantisper incuruo, tenui, & longitudine vniuersum pene corpus æquante, plumæ quæ paruulæ sunt, nigro, virenti, fuluoque colore micant; ex his mira Indorû opificia, mira huius generis natura, dicta à nobis alibi est. Viuit frigidis in locis, ac interdum calentibus, cuius sunt non pauca species à nobis alibi magna ex parte numeratæ.

De Nexton. Cap. LXXXIII.

Avis est Columbæ magnitudine persimilis, verum corpore magna ex parte cinereo, ventre ac collo infernè albo, pedibus, ac cruribus, rostroque nigris, quod est pro magnitudine corporis nimis incuruum, etsi circa extremû tenue. Caueis inclusa iucundè modulatur, Regionibus frigidis degit, nidificat in arboribus, vescitur seminibus, vermiculifq. & salubre, gratumque exhibet alimentum, sunt qui Nextototl vocent.

De Nextototl. Cap. LXXXIV.

Avis est, Columbis nostratibus paulò minor, coloris magna ex parte cinerei; ventre, collòque inferna parte albis, pedibus, cruribus, & rostro nigris.

De Oocolin, seu Perdice montana. Cap. LXXXV.

Perdicis species est Oocolin, nostrate maior, duas enim spirhamas & trientem aequat lógitudine, à rostro extremo ad vltimos vsq̃ue pedes, crassitudine quoque excedens eandem: rostrum, crura, ac pedes candescunt è rubeo, totius corporis color fuscus, pallens, & fuluus est. Alæ infernè cinereæ sunt, ac pullæ supernè, maculisque albis & fuluis distinctæ: caput, collumque magna ex parte fuluescunt, & insperguntur pullis, ac candentibus pennis, velut quæ circa superiorem capitis sunt partem, in lateribus atque sub rostro nigris; oculi sunt placidi, iris nigra, optimum, ac pergratum alimentum, & Coturnicis carni minimè cedens, etsi à nostratium Perdicum alimento longè distet. Regionibus exultat temperatis, aut paulò frigidioribus, in feruentibus enim nec nasci, nec viuere gaudet.

De Ocotzinitzcan. Cap. LXXXVI.

Avis est, Columbae magnitudine, rostro nigro, crassitudine, ac longitudine mediocri, colore cyaneo, sed partim albo, atque cinereo, cruribus, pedibusque, & vnguibus nigris; boni est ac grati alimentum; viuítque in frigidis locis.

De Oconenct. Cap. LXXXVII.

Plei Marci, genus est maximum, cuius puluis deuoratus (Indorum testimonio) medetur Hydropicis.

De Pepatzca, seu Anate splendenti. Cap. LXXXVIII.

Anatis feræ est species, Querquedula vocatæ forma, magnitudine, & totius corporis colore persimilis, sed capite subfuluo, tenijque viridibus ab occipitio in oculos procedentibus, infernè verò in cinereum colorem tendentibus ex albo, ac supernè variantibus interdum fusco, aut fuluo, interdum verò viridi ac nigro; cruribus, palmisque cinereis, rostro atro, & illi Querquedula pari latitudine, ac nigrantibus oculis. Aduena est Mexicanæ paludi, nec potiore, gratiorèue, quam cæteris lacustribus contingat, nutrimento.

De Pipixcan, seu Aue furaci. Cap. LXXXIX.

Gauis, aut Lari est genus, haud dissimile cinereæ, quam quidam recentiorum depinxerunt, tum magnitudine, tum etiam colore, sed vertice, ac rostro nigris, quod etiam est modicè incuruum, ac prope extremum rubescens. Crura, è nigro vergunt in sanguineum colorem, cauda extrema de-

super

super cinerea est, sicut alarum postremæ partes partim albæ, ac partim nigre; candentibus tamen maculis paruis per interualla intersertis. Circa lacus, & flumina versatur, piscibusque paruis, & vermiculis victitat. Aduena est, neque educat Itagnis Mexicanis prolem; edulis est, sed minimè probato nutrimento, aquatilisque, clamitat, rodit ossa, ac quiduis obuium edit.

De Pipizton, seu Auicula splendenti. Cap. XC.

Auicula est, Coltotl vocatæ adeò similis, vt vix alteram, ab altera discernere, atque separare possis: eadèque ferè natura, quamobrem de ea plura dicere superfedeo.

De Poxaqua. Cap. XCI.

Genus est Ori, aut Afionis, naturà nostratibus similis, sed diuersus formà, quamobrem pingendum curauimus.

De Quauhtotli. Cap. XCII.

Quam Auem, Recentiores sacrum Falconem nuncupant, Mexicani Quauhtotli, seu Arborum Accipitrum vocare consueuerunt. Eam Auem ad nos allatam, pingi nolimus, quòd in omnibus, cum nostrate ferè conueniat. Fateor Accipitrum omne genus, apud hanc nouam Hispaniam, Yucatanicamue Prouinciam, repertum, præstantius esse, atque animosius, in veteri Orbe natis: verum cum formà, atque naturà conueniant, non duxi interponendum nostris Imaginibus.

De Cocoztli, seu Auicula lutea. Cap. XCIII.

Auicula est, Cardueli cantu similis, necnon & magnitudine, verum è luteo, in fuscum inclinans colorem.

De Quauhchohopitli, seu Auicula ligna excauante. C ap. XCIV.

Auicula est, Mexicanæ Coturnicis formà, & magnitudine, plumis nigris, aut pullis, lineis albis, transuersim discurrentibus distinctis; ventre, pectorèque, minij colore; lingua picorum more, quorum est species prolixa: viuít in frigidis, & arbores rostro læpiusculè petitas excauat.

De Ecatototl, seu Aue venti. Cap. XCV.

Anate domestica, paulò minor est Ecatototl; rostro atro, tenui, obrotundo, ac prope extrema contorto, inferna teguntur plumis candentibus, superna verò iuxta femora fuluis, lineis tamen quibusdam nigris intercurstantibus, iuxta reliquum verò fuluis, & obsecuris. Alæ sunt subter cinereæ, supernè verò fusce, candidæ, atque nigrescentes. Caput atrum est, & cristatum, sed ab occipitio maculæ candidæ vtrinque procedunt ad oculos; hi nigrescunt, pallefcitque Iris, cætera lacustribus Anatibus sunt similia. Atecatototl famina, mari similis est, sed crista maiori, rotunda, & coronæ modo eminenti, paulisper-

E

lisper-

lispérque candida: pectus è fusco vergit, in cinereum, venter cander, palmipes est, crura pullo colore tineta, & plumæ, quæ non longius ab illis oriuntur. Cauda rotunda, candido pulloque infernè colore variata, ac fusca supernè. Alæ subrus cinereæ sunt, candidæ, ac pullæ, desuper vero nigræ, etsi candentes quædam pennæ interferantur: reliqua natura, quæ mari.

De Hoinetli, seu Aue incurua. Cap. XCVI.

Species est Accipitris, Asturis ferè magnitudine, maiori tamen capite, rostro incuruo, ac nigro, cruribus luteis, incuruis vnguibus, cauda spicillatam longa, lataque, & magnis alis, pennarum color subrus candens est, fuluis variatur plumis, nigrisque iuxta alas, atris verò supernè, fuscis, fuluis atque candentibus: oculi viuidi sunt, & nigri, sed iris lutea, viuit ex rapto auicularum paruarum, & imbellium.

De Quauhçilni. Cap. XCVII.

Avicula est Passeri nostrati magnitudine similis, rostro tenui, & nigro, vnciam vnicam longo; collo, & ventre extrinsecus candentibus, sed extrinsecus (si plumæ explicentur) nigris, reliquum corpus promiscuè album, fuscum, & nigrum est, & pedes, cruræque nigra. Aduena, est huic Mexicana paludi, musisque, & lacustribus victitat animalibus, edulis neque semper insuaui salomonæ: interdum siquidem pinguescit, & suaue præbet alimentum: species verò Tzitzicuilotl, sed alimonie minus commendabilis.

De Tlalacatl, seu Anserè Montano. Cap. XCVIII.

Anser montanus est Tlalacatl domestico similis, sed pullo magna ex parte constans rostro, & cruribus ex rubro candescentibus, cætera partim alba sunt partim vero fusca, fulua, & nigra. Scio anseri syluestri nostrati aut omnino eundem esse, aut congenerem, sed interim patiantur lectores vnam, aut alteram Auem ex nostratibus rot peregrinis, Indicisque, vel quòd hæc etiam proueniant, interferi, nè vel vna ex peregrinis quarum facta mihi copia est lateret conterraneos, quorum vsui, & iucunditati semper pro viribus studuimus.

De Quatoztli. Cap. XCIX.

Avicula est Carduele minor, pullo, ac nigro colore conspersa, sed postremo corpore, ac circa caput pallens, viuit in frigidis, sonatque Tzitzit. Est & alia Avicula eodem nomine, ac penè magnitudine, vt plurimum lutea, sed fuscis quibusdam iuxta caudam pennis circa pectus, collumque candentibus, & alijs rubescentibus è pallido cristata, cuius pedes ex pallido quoque rubescunt, nigrescuntque oculi, ac rostrum. Viuit in Tetzocanis montibus, edulis est, includiturque caueis deliciarum gratia, etiam si suauitanti vigeat nullo.

De Yzquauhçtli. Cap. C.

Aquila pulcherrimum est, & cristatum genus, rostro ad radicem luteo, deinde verò nigro, nigris vnguibus, pedibus pallidis, cruribus, ventreque è nigro,

è nigro; & candido permixtis, fuluo, collo, dorso, & cauda nigris, ac fuscis coronà, cristæque nigra, atque subrecta: magnitudinem circiter aequat vulgaris Arietis, adeò vt vel ferocium Animalium audaciam, & homines etiam ipsos postquam cicurata est, leui ex causa aggrediatur, & inuolet; mitescit tamen, & aucupio non minus ac reliquum Accipitrum genus videtur idonea, atque inferuire solet. Auis digna vt quæ à regijs aucupibus alatur, ac circumferatur: querula est; morosa, ferocisque, & venatur non Aues modo, verùm & lepores, aliaque Animalia his similia.

De Tepetototl. Cap. CI.

Tepetototl, seu montana Auis, quam alij Tecuocholli. Hispani vero Indigenæ Phasianum vocant, Auis est Anseris magnitudine, colore splendenti, nigroque, plumis tamen nonnullis infernè candentibus circa caudam in postremis alis: cruribus, pedibusque cinereis, rostro incuruo, partim cinereo, & partim luteo, ac circa radicem velut tumentis, crista plicatili, oculis nigris, sed pallenti Iride; alitur frumentaceis frugibus, seu in massam, seu in panem coactis, aliisque similibus esculentis. Edulis est, ac pinguis caro, nec dissimilis illi Indicarum Cohortalium: Mire Animal, hominis amicum, & quod cibò apprehensò domesticorum pallio exigat, pulsetque clausam ianuam, vbi aliquò intrare ei opus sit, rostro; herumque sequatur si liberum sit, venientemque alacriter applaudensque excipiat.

De Tecolotl. Cap. CII.

Bvbonisauriti, visendi aspectus species est, nigroque, ac fusco colore varijs cuius oculi magni, aureique sunt, cætera reliquorum Bubonum natura similia.

De Tlacoquauhçtli. Cap. CIII.

Tlacoquauhçtli, seu Aquila virgæ, genus est Aquilæ frigidis degens regionibus, Asturis magnitudine, colore fusco, & cinereo, Auiculas, mures, & lacertas rapiens, necnon Colotos, & inde victum sibi parans, vixit in montibus.

De Tzitzihoa Mare. Cap. CIV.

Anatis feræ genus est, domesticæ magnitudine, rostro caruleo, longo æqualiter, ac mediocriter crasso, cruribus, palmisque cinereis; capite fuluo, & paonino variato virore, torque verò, pectoreque & maiori parte corporis infernè candentibus, cætero qualis esse solet vocarorùm Asturum colore, & candenti vtrinque iuxta caudam, quæ per ambitum alba est, subtus nigra, supernè verò candido colore, nigro, & fusco variato, binisque prolixioribus pennis nigricantibus insignis. Alæ infernè per ambitum argenteæ sunt, & circa medium cinereæ, supernè verò circa humeros cinereæ quoque sunt, mox è pallido rubescentes, deinde nitidæ, atque paonine, rufus alba, ac tandem alterutra extremorum parte cinereæ, altera verò paulisper virides, atque splendentes.

dentis. Euarianon nihil femina ut videtur potest: in ea quam exhibemus imagine.

De Toltecolotli Mare, seu Metzeanauhli r. Aue lunari. Cap. CV.

Natis ferax genus est. Auis illa, qua quoniam splendens noctu Luna capi solet, Metzeanauhli dicitur. Quae quod dicitur vocatur magnitudine proxima, sed omnium (ut mihi quidem videtur) pulcherrima. Rostrum est mediocriter latum, ac longum, supernè cyaneum, & infernè nigrum, uniuersum corpus candens, nigris distinguitur punctis, sed iuxta pectus frequentioribus. Alae infernè candentes, & fuscae sunt, supernè vero cyaneae, albae, virides, fuluae, & nigre promiscuè reperiuntur. Crura palmaeque ex pallido rubescunt, caput partim subfuluum, & subnigrum est, & partim pavoninum colorem imitatur, inter rostrum vero, atque oculos qui mediocres magnitudine, nigri ac velut exerti videntur, candida macula supernà parte latiori, infernà vero desinente in angustum est insignitum; cauda infernè cyaneae est, supernè subnigra, & albescens in ambitu; nutrimentum autem, quod praebet, quale aliarum auium palustrium.

De Toltecolotli femina, seu Aue Sterrice Iunceti. Cap. CVI.

Natis sylvestris genus est, aduenit huic Mexicano lacui, cuius rostrum apparet nigrum, ac latum mediocriter, palmae, cruraque cinerea, color corporis vniuersi, & alarum, albus magna ex parte infernè est, admixto colore nigro: supernè vero, ut plurimum niger permixtus circa pennarum ambitum fuluolenti, ac candido, & circa alas extremas interdum viridi, splendent; aut pavonino: nutrimento constat, quali ceterae aues palustris.

De Tolchiquatli, siue Noctua Iunceti. Cap. CVII.

Noctuae species est Tolchiquatli, qua licet paruo constet corpore, si plumis vestitam, auctamque consideres, metiariisque, Gallinas cohortales nostras magnitudine aequare iudices, oculi magni sunt, atrique, pallida Iris, rostrum nigrum, incuruum, & breue; pedes, cruraque impensè hispida, & ex albo paulisper fuluolenti, incurui, atrique unguis, pluma circa rostrum alba, atque candentes iuxta ventrem, iuxta alas infernè nigrae, ac permixtim fuluae, supernè vero nigrae, pallidae, candidae, ac fuluae. Sunt autem eadem prolixa velut cauda nocte volat, quo tempore venatur, ac deuorat mures: versatur iuxta lacus, & Oppida, & forte in villularum, & Aluconum referenda genus.

De Tzonyayauhqui mare, seu Au Capitis varij. Cap. CVIII.

Natis ferax species est, circa lacus agens vitam, ac magnitudine domesticae penae par, rostro lato, cyaneo supernè, binis tantum maculis interstitio. Altera in extremi rostri exerta quadam, tenuique, qua mordet, particula, infernè vero ex cyanea nigrescenti. Cruribus breuibus, ac caeruleis, quales palmae quoque sunt, pallido tamen colore interdum insperso; capite, & collo crasso, latera pavonino colore, aliquando tamen nigriore vertice: pectus nigrum

nigrum est; ventris, ac corporis latera candescentia, est caudam lineae nigrae tranuersim discurrentes condecorant: dorsum fascia nigra fuluolente lata digitos tres, ac in extremum, vique caudae procedente insignitur; Demum alae nigro, fuluo, candido, atque cinereo promiscuè tinguntur: colore: Indigena quoque auis est, & lenta, crassaque constat alimonia.

De Tzonyayauhqui femina. Cap. CIX.

Inori corpore femina constat, rostro lato, cyaneoque, & alicubi candenti commaculato colore, oculis nigris, & iride fulua: color vniuersi corporis è candido, nigro, & fuluo permixtus est: quamquam venter albus magis, alae vero sunt maiori ex parte nigrae; crura, palmaeque eundem quem corpus lortuntur colorem: et stertiam similibus Marti; natura, atque nutrimento.

De Techicli. Cap. CX.

Techicli, seu quis sese scalpens ad arundines, Auicula est Carduelis minor, cuius pedes, ac crura rubra sunt; breue rostrum, acutum, & tenue, & superna parte nigrum, inferna vero album, non sine rubedine quadam, pennae pectoris, ac ventris candidae, & caput magnum cum quadam fuluedine, qua per medium eius discurrit: alae item fuluae sunt, maculis nigris, atque cinereis intermixtis; cauda supernè, atque infernè, Asturis vocati caudam colorum varietate imitatur. Edulis est, ac bono constat alimento. Educat vere prolem, & ad Trogloditis species videtur pertinere. Est & alia Auis eodem nomine, sed vincens magnitudine, rostro tenui, longioreque, & colore totius corporis è fulco, & cinereo promiscuè commixto.

De Tozcacoztli Mare, seu gutturis pallidi. Cap. CXI.

Vigula est Cardueli nostrati penae par, cruribus ex albo rubescentibus, rostro breui, acuminato, tenuique, supernè nigro, infernè vero ex albo (qualia etiam crura sunt) paulisper rubescente; interna corporis lutea sunt, superna partim lutea, ac partim cyanea: alae infernè cinerea; supernè vero ex fulco pallescentes, velut & cauda; oculi nigri, fascia quoque nigra ab orcu rostri per vtrumque oculum ad pectus vique procedit: caueis inclusa alitur concentus gratia, qui est illi, etsi exilis, impensè tamen suavis. Metiscitur Culicibus; Indigena est Mexicana huius Prouinciae, cuius generis femina Cocochalcoatl dicitur. Est utriusque caro, neque est alimentum unquam contempndi: Sunt qui Quicochalcoquichli vocent.

De Tzopilotl, siue Aura. Cap. CXII.

Habetur supra volumine I. lib. 9. cap. 11. fol. 33.

De Tlaltepachiquatli, seu Otide saxorum. Cap. CXIII.

Das species peregrinas huius auis adhuc offendi, & particulari quadam forma spectandas, quas facile ex imagine, qui volat deprehendit, quarum alteram Tlalchiquatli, alteram vero Pozaquam nominant.

De

De Tlalchinolototl, seu Aue combusta. Cap. CXIV.

Passeris nostrati magnitudine; forma, & colore similis fere est; caueisque non inclusa, non minus Carduele cantu placida.

De Tetzonpan. Cap. CXV.

Avis est Sturni aut Centzonpanti magnitudine, cinereo, candido, pullo, atque nigro colore; cantu præcellens, & altera illius species, ut creditur par est.

De Tlapalchichi, seu Confricatrice rubea. Cap. CXVI.

Omnibus motum, quo confricari videtur, id sortita est nomen. Est autem ancilla Cardueli par, raro sese conspicendam, aut capiendam præbens: frigida loca incolit, mille variatur coloribus visu iucundis, pulcherrimisque; partim siquidem carulea est, & partim è viridi, aut rubeo pallescit, partim verò apparet flammea, rostrum superne nigricat, ac albicat inferne, breue quidem, & si longitudini crassitudinem compares, crassiusculum; edulis est, & bono, gratoque constat alimento.

De Toznene. Cap. CXVII.

Psittaci id genus, viridi ac luteo colore micat, oculi rubeo; rostrum verò candenti, aut nigro; fusco pedes, sed in candidum inclinante: propensius est, aptiusque ad humanos sermones exprimendos ceteris, ac frequentius apud Hispanos. Alterum genus vocant Cochò, viridi colore, rubeo, & candenti capite, minorisque molis, quod loquax quoque est, nec admodum dissimile præcedenti, quamuis sono distet. Hos Psittacos vocant Hispani *Catherinas*. Tertium Quiltoton, tinctum virore, vocatæ Calandriæ, aut Galeritæ non cristatæ magnitudine, frontem candida macula insignitum, rostrum candido, & nigris pedibus, humanas voces imitatur, & gregatim cum congeneribus volat, cum ceteri compares tantum reperiantur; omnes verò in excelsis arboribus nidificant. Primum de quo diximus genus, certas, sciatasque Arbores, quas nunquam deserat eligit, quæ cum in hæres transeant, Dominis illarum sint haud parum, vel ob eas aues, & plumarum spoliū viles. Sunt & quas Haitini huacamaías vocant, Mexicani verò Alo, totæ rubeæ præter humeros, & caudam, quæ cyanea sunt, & Gallinæ cohortalis nostræ circiter magnitudine, rostrum magno, candenti, & refimo, pedibus nigris, ac carne similiter nigra, ex quibus nonnullæ offenduntur, quæ humanum sermonem edocæ æmulentur, rusticæ tamen, & inconditæ, filiosque suos more aliarum domesticarum auium educunt in domibus, ubi aluntur. Offendas & alias virore diluto tinctas, nigrae rostrum, pedibusque, cauda, & humeris virore tinctis ex saturato, nec præfatis minores. Viuunt hæ iuxta montium cacumina, & excelsas Pinus, ac clamant vehementer, volantque bine, sunt & montana incondita forma, quæ non curapitur, aut aluntur domi. Nullius earum est caro edulis: nam & atra est, & gustus iniucundi; commune est omnibus utramque maxillam mouere, quod

nulli aliorum contingit Animalium; sunt & alia genera de quibus seorsim loquemur, ac fortassis de prædictis latius per otium.

De Tzitzicuilotl. Cap. CXVIII.

Avis est fusca, sed diluti coloris, quæ imbribus apparere solet decidentibus, atque exultare, unde euenit ei nomen; pedibus longis, ac nigris, tenui, ac longo collo; rostro prolixo, nigroque; eduli, ac pingui carne, grato sapore, sed alimento pituitoso, & olente fæluginem. Sunt & alia minores eadem forma, & magnitudine, nec defunt qui eas omnes nomen Atzitzicuilotl.

De Tlalquipatli. Cap. CXIX.

Altera species est Oti peregrina, cornutæque, aut si maius auriculata, paruo constans corpore, rostro refimo, ac breui; oculis nigris, Iri ex luteo rubelescente, plumis totius corporis, quibus & crura vestiuntur, fuscis, atque cinereis, atrisque, & incuruis vnguibus: cetera verò Oto nostrati natura.

De Xiuhtototl, seu herbarum Aue. Cap. CXX.

Avicula est Passere nostrate paulò maior, sed tot spectandis coloribus variata, ut nequeant non esse visu gratissima: corpus, caput, collumque plumis teguntur cyaneis, non sine quibusdam fuluis permixtis: cauda nigra est, sed candens circa extrema: Ala inferne cinerea sunt, supernè verò partim cyanea, partim fulua, ac partim etiam nigra, rostrum breue, crassiusculum, vergensque in fuscum ex albo, & pedes cruraque pulla: in caueis inclusa garrit, non insuauius. Edulis est, & sapore, & nutrimentoque constat quale cetera auiculæ præbere solent. Sunt qui Elotototl vocent.

De Xalcuani, seu Aue Arenam deglutiente. Cap. CXXI.

Anatis feræ species est Xalcuani, domestica paulò minor, rostro mediocriter lato, liuentisque superna parte coloris ad exortum, atque extremum, & inferne nigro; plumis inferne, corpus tegentibus albis, circa pectus, tamen, & supernam in partem fuluis, sed candidis discurrētibus transfuersim; alis, caudæque virenti, candido, nigro, ac fusco colore variantibus desuper, subter verò albis, atque cinereis; circa caput viridi ab occipitio ad oculos discurrente rænia, reliquo vero capite ex albo vergente in colorem cinereum, pullo, nigrescente, permixto: cruribus proportionem reliqui corporis paruis, pulli coloris, ac planis pedibus. Aduena est huic lacui, saporis piscosi, atque ingrati nutrimenti.

De Xochitototl. Cap. CXXII.

Avis est Sturni magnitudine, ventre, pectore, & cauda, magna ex parte croceis, non sine mixtione coloris atrii; alis subter cinereis, supernè atro, & candenti colore permixtis, reliquum corpus simul cum capite atrum est: cantu Picas imitatur, ac eduli carne constat. Hæc est eadem illa quam Coztototl supra vocauimus, mutatis tamen temporis progressu pennis.